

PROGRAM KONFERENCJI

z opisami wystąpień i warsztatów

Perspektywy
kształcenia geograficznego
trendy i wyzwania

PARTNERZY

PROGRAM KONFERENCJI

18.10.2024 r. (piątek)

8:30 – 9:30	Rejestracja uczestników
9:30 – 10:00	Uroczyste rozpoczęcie Konferencji
Sesja Plenarna – Aula B. Krygowskiego	
10:00 – 10:20	Dydaktyka geografii w Poznańskim Ośrodku Geograficznym - przeszłość i teraźniejszość prof. Andrzej Kostrzewski, prof. UAM dr hab. Iwona Piotrowska, dr Małgorzata Cichoń Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych UAM
10:20 – 10:45	Sztuczna inteligencja z perspektywy informatyki prof. UAM dr hab. Jacek Marciniak Wydział Matematyki i Informatyki UAM
10:45 – 11:10	Przyszłość kształcenia geograficznego prof. UMCS dr Jolanta Rodzoś, dr Joanna Szczęsna Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS
11:10 – 11:30	Dyskusja
11:30 – 12:15	Przerwa kawowa
I Sesja referatowa – Aula B. Krygowskiego	
Moderator: prof. UŁ dr hab. Elżbieta Szkurłat, Pracownia Dydaktyki i Promocji Geografii UŁ	
12:15 – 12:35	Koncepcja Europejskiego Obszaru Edukacji - szanse i zagrożenia oraz wyzwania dla edukacji geograficznej prof. UŚ dr hab. Adam Hibszer Instytut Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej UŚ

Pomysł utworzenia europejskiego obszaru edukacji został po raz pierwszy zatwierdzony przez przywódców europejskich na szczycie społecznym w Göteborgu w Szwecji w 2017 r. W myśl przyjętych założeń Komisja Europejska i państwa członkowskie UE pracują nad realizacją wspólnej wizji europejskiego obszaru edukacji, koncentrując swoje wysiłki na następujących pięciu głównych aspektach:

- poprawie jakości oraz równego dostępu do kształcenia i szkolenia,
- kadrze nauczycielskiej i kadrze kierowniczej szkół,
- edukacji cyfrowej,
- edukacji ekologicznej,
- współpracy międzynarodowej.

W pierwotnych założeniach można przeczytać: „Treść i struktura systemów kształcenia w państwach członkowskich pozostają w gestii właściwych organów krajowych lub regionalnych”. Jednak założenia tej koncepcji ewaluują o czym świadczą np. zadania grup roboczych. (...). Czy najbliższe lata przyniosą zbliżenia systemów edukacji krajów europejskich, czy zachowają one swoją specyfikę, ukształtowaną tradycją w zakresie treści i wartości? Czy ewentualne uwspólnienie działań w różnych sferach edukacji przyniesie jakieś korzyści czy może też straty i zagrożenia? Autor referatu zmierza przyrzeć się koncepcji Europejskiego Obszaru Edukacji – z perspektywy wyzwań dla edukacji geograficznej.

Etyka troski w edukacji geograficznej – założenia i wyzwania

prof. dr hab. Maria Groenwald

Akademia Ateneum w Gdańsku

12:35 – 12:55

Celami edukacji geograficznej zapisanymi w podstawie programowej są, m.in.: poznawanie przez uczniów zasad racjonalnego gospodarowania zasobami przyrody, kształtowanie postaw szacunku dzieci oraz młodzieży wobec środowiska przyrodniczego i kulturowego, przyjmowanie współodpowiedzialności za jego stan. W wystąpieniu skupiam się na wpisanej w nie trosce, rozumianej jako intencjonalnie podejmowana dbałość o czyjeś dobro i przedstawiam: a) różnorodność nadawanych jej znaczeń; b) zróżnicowanie zasięgu obejmowanych nią osób, przedmiotów i in., zmieniającego się wraz z rozwojem poznawczym i moralnym człowieka; c) jako wyzwanie stawiane przed kształceniem i wychowaniem. Możliwości rozwijania postawy zatroskania w ramach edukacji geograficznej ukazuję w świetle koncepcji poszerzającego się horyzontu Troska o Ja – My - Wspólnotę istot ludzkich i pozaludzkich (ludzi, istot cierpiących, żywych i pozaludzkich). Choć w realiach współczesnego świata nie zawsze znajduje ona warunki w pełni sprzyjające jej praktycznej realizacji, to jednak na płaszczyźnie edukacji pokonanie ograniczających ją barier okazuje się możliwe.

Trendy przemian w strategiach ścieżek kariery przyjmowanych przez nauczycieli: przyczyny, typologia, następstwa

prof. UKEN dr hab. Danuta Piróg

Instytut Prawa, Ekonomii i Administracji UKEN

12:55 – 13:15

Zjawiskami niewymagającymi szerszej dyskusji są zmienność, niepewność i złożoność, które dotyczą obecnie wszystkich sfer życia i działania ludzi, w tym ich funkcjonowania na rynku pracy. Pozornie rynek pracy dla nauczycieli jawi się jako wybitnie stabilny, nie generujący impulsów do konkurencyjnych zachowań pomiędzy pracownikami oraz, uregulowaniami ministerialnymi, jasno wykreślający trajektorie ich karier. Badania prowadzone zarówno w Polsce, jak i na świecie wskazują jednak, że w rzeczywistości wykonywanie zawodu nauczyciela i rozwój kariery przedstawicieli tej profesji, ma inny charakter. Z jednej strony, wymaga od nich wielu działań proaktywnych, adaptacyjnych, sprawczości osobistej oraz odporności psychicznej. Z drugiej, stwierdzone w toku analiz naukowych, nasilające się niedobory kadrowe w szkolnictwie, mogą generować u nauczycieli przyjmowanie strategii reaktywnych lub pasywnych wobec planowania i realizacji ścieżki kariery. Każda ze strategii znacząco wpływa nie tylko na sytuację zawodową nauczycieli, ale oddziałuje na jakość realizowanych przez nich

obowiązków dydaktyczno-wychowawczych. Celem referatu będzie przedstawienie zmian w modelach i typach karier zawodowych nauczycieli w ostatniej dekadzie, ze zwróceniem szczególnej uwagi na przyczyny (zwłaszcza rynkowe) i skutki tych procesów. Wystąpienie będzie miało charakter teoretyczno-przeglądowy. Konkluzje wynikające ze studiów literatury uzupełnię przykładami wyników badań empirycznych, poświęconych biografiiom zawodowym nauczycieli, pracujących w woj. małopolskim.

O konsilencji, wsparciu kształcenia kompetencyjnego oraz sieciach nauczycieli przedmiotów przyrodniczych i edukatorów przyrody w północnej Wielkopolsce

dr Paweł M. Owianny, mgr Katarzyna Kwaśnik, mgr Iwona Kukowka, mgr inż. Anna Kałka, mgr inż. Karolina Skotarczak-Dobrzyńska (1,2,5), mgr Bożena Wola (6);

1 Nadnotecki Instytut UAM w Pile; 2 Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Pile; 3 Wydział Studiów Edukacyjnych UAM; 4 Nadleśnictwo Zdrojowa Góra; 5 Archipelag Rozwoju w Złotowie; 6 Fundacja Pszczoła

Konsilencja – jedność nauki (Wilson 1998), jest głównym założeniem wsparcia edukacyjnego oferowanego uczniom i metodycznego oferowanego nauczycielom przedmiotów przyrodniczych w północnej Wielkopolsce, wspólnie przez uczelnię wyższą, centrum doskonalenia nauczycieli, nadleśnictwo, fundację i prywatne przedsięwzięcie. Prof. Wilson definiuje konsilencję dosłownie jako „skakanie razem”, czyli zdobywanie wiedzy poprzez łączenie faktów i teorii opartych na danych z różnych dyscyplin. Jest to niezwykle istotne w kształceniu na przedmiotach przyrodniczych, ale nadto w nauczaniu rozumienia naturalnych procesów przyrodniczych i szerokiego rozumienia stanu środowiska, zwłaszcza w dobie antropogenicznych zmian klimatu. Uważamy, że w edukacji geografii, ale także biologii i chemii, z wykorzystaniem wiedzy oraz elementów z programów i celów nauczania wszystkich innych przedmiotów szkolnych (od fizyki, matematyki, języka polskiego, historii, języków obcych, przedmiotów związanych ze sztuką, po lekcje wychowania fizycznego), istotne jest kompleksowe i interdyscyplinarne nauczanie rozumienia reguł funkcjonowania otaczającego nas świata. Celem wystąpienia jest zaprezentowanie założeń metodycznych i sposobów realizacji prowadzonych od roku 2015 wspólnych przedsięwzięć edukacyjnych, skierowanych do uczniów i nauczycieli geografii oraz innych przedmiotów, odbywające się przez konsiliacyjno-międzyprzedmiotowe łączenie celów edukacyjnych, nauki uważnego zdobywania wiedzy i szerokiego rozumienia otaczającego ucznia świata, wsparcia rozwoju kompetencji miękkich, zespołowej pracy projektowej, ale także zindywidualizowanej ścieżki rozwoju ucznia w oparciu o jego kompetencje i zainteresowania.

13:15 – 13:35

13:35 – 13:45

Dyskusja

13:45 – 14:45

Przerwa obiadowa

II Sesja referatowa – Aula B. Krygowskiego

Moderator: prof. UJK dr hab. Mirosław Mularczyk, Instytut Geografii i Nauk o Środowisku, UJK

14:45 – 15:05

Poza wirtualne wycieczki – rozszerzona, wirtualna i mieszana rzeczywistość jako narzędzia geograficznej eksploracji, współtworzenia i współodczuwania świata

prof. UAM dr hab. Michał Rzeszewski

Wydział Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej UAM

Nowoczesne technologie spod parasola spektrum mieszanej, rozszerzonej i wirtualnej rzeczywistości są w kręgu zainteresowania geografii od wielu lat. Perspektywa ich użycia do pokazywania i omawiania świata w postaci szeroko rozumianych wirtualnych wycieczek znalazła

	<p>swój szczególny wydzźwięk w czasie niedawnej pandemii, ale pozostaje nadal jako potencjał do zagospodarowanie w większym niż dotychczas wymiarze. Zaawansowanie i dostępność wirtualnych technologii spowodowały, że mogą być one użytkowane w wielu edukacyjnych, naukowych i praktycznych kontekstach bez zaangażowanie drogiej infrastruktury. Samo pokazywanie świata, nawet przy pomocy najbardziej wiernych, ale pasywnych odwzorowań, takich jak immersyjne filmy wideo, nie wykorzystuje bowiem całego potencjału możliwości tworzenia poczucia obecności i zanurzenia w wirtualnych światach. Wirtualne technologie są w stanie wytworzyć emocjonalne przywiązanie do przestrzeni i miejsc, stwarzając pole do znacznie bardziej kreatywnych form ekspresji i współodczuwania geograficznie uwarunkowanych zdarzeń i doświadczeń takich jak protesty czy masowe migracje. Pozwalają też na aktywne współtworzenie, na przykład projektów zagospodarowanie przestrzeni, dając uczestnikom niezwykłą możliwość aktywnego zaangażowania. Cechy te mogą być postrzegane jako narzędzia nowych form geograficznej eksploracji, współtworzenia i współodczuwania świata.</p>
15:05 – 15:25	<p>Manipulacje i fake newsy w prezentacjach danych statystycznych na mapach mgr Marzena Wiczorek Wydawnictwo Demart</p> <p><i>Jak można manipulować danymi poprzez stosowanie różnych metod prezentacji, dobór przedziałów klasowych czy jednostek? Na co zwrócić uwagę przy interpretowaniu map wykonanych różnymi metodami kartograficznymi? W dobie cyfryzacji i AI nie zwraca się uwagi na sposób dopasowania prezentacji graficznych do prezentowanych danych, stąd niebezpieczeństwo wyciągania fałszywych wniosków. Podczas wystąpienia zwrócimy uwagę na powyższe niebezpieczeństwa.</i></p>
15:25 – 15:45	<p>Pokolenie alfa u bram szkół. Wykorzystanie social media oraz sztucznej inteligencji w nauczaniu geografii mgr Łukasz Szwarc VII Liceum Ogólnokształcące im. Dąbrówki w Poznaniu</p> <p><i>Celem referatu jest analiza sytuacji w szkołach w związku z pojawieniem się w niej pokolenia alfa oraz zaprezentowanie narzędzi, które mogą wspomóc uczniów oraz nauczycieli w procesie nauczania. Okres pandemii (w tym nauczania zdalnego) oraz postępująca rewolucja cyfrowa wymusiły zmiany w relacjach uczeń-nauczyciel. Ponadto do szkół ponadpodstawowych wkracza pokolenie alfa mające ponadprzeciętne kompetencje cyfrowe, które są wykorzystywane w zabawie, ale również w nauce. Jak nauczyciele mogą odnaleźć się w nowej rzeczywistości? Jakimi narzędziami mogą się wspomagać, aby dotrzeć do ucznia? Czy TikTok lub sztuczna inteligencja może w tym pomóc? Podczas referatu zostaną zaprezentowane dwa rozwiązania – przy użyciu serwisów społecznościowych oraz przy użyciu sztucznej inteligencji.</i></p>
15:45 – 16:05	<p>Od zdalnego nauczania do edukacji domowej: nowa rzeczywistość edukacji geograficznej mgr Kinga Bargieł Instytut Prawa, Ekonomii i Administracji UKEN</p> <p><i>Edukacja domowa a geografia Nauczanie na odległość, które zagościło w Polsce w 2020 roku, było zdarzeniem krytycznym, niosącym wiele zmian w edukacji w aspekcie technologicznym, jak również społecznym. Pośrednim skutkiem długotrwałego zdalnego nauczania oraz zmian w przepisach, jest rozwój edukacji domowej, która od czterech lat „rozwija skrzydła”. W związku z tym dynamicznie rozwija się rynek usług związanych z udzielaniem prywatnych lekcji czy dostępem do platform edukacyjnych, przeznaczonych dla uczniów z edukacji domowej. Z roku na rok sukcesywnie przybywa uczniów, którzy obowiązek szkolny realizują w domu, zdając tylko egzaminy przedmiotowe w szkole. Egzamin w zależności od szkoły obejmuje zazwyczaj część ustną i pisemną, obejmując głównie wiedzę teoretyczną z danego przedmiotu. Geografia jak i inne przedmioty przyrodnicze to nie tylko fakty, nazwy czy definicje. To przede wszystkim kształtowanie umiejętności</i></p>

	<i>obserwacji, krytycznego myślenia, orientacji w terenie czy pracy z mapą. Podstawa programowa z geografii zakłada cele do realizacji podczas zajęć terenowych, wykorzystania oprogramowania GIS czy grupowych projektów i dyskusji. Czy uczeń kończąc szkołę w formule edukacji domowej, wykształci i nabędzie wiedzę i umiejętności geograficzne na odpowiednim poziomie?</i>		
16:05 – 16:15	Dyskusja		
16:15 – 16:45	Przerwa kawowa		
Sesje równoległe	III Sesja referatowa – sala 2	IV Sesja referatowa – sala 4	V Sesja referatowa – sala 5
	Moderator: prof. UŚ dr hab. Adam Hibszer Instytut Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej UŚ	Moderator: prof. UKEN dr hab. Danuta Piróg Instytut Prawa, Ekonomii i Administracji UKEN	Moderator: prof. UMCS dr Jolanta Rodzoś Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS
16:45 – 17:05	<p>O geograficznym "flanerowaniu" ("flanowaniu") i jego wartości w edukacji geograficznej" prof. UW dr hab. Joanna Angiel Wydział Geografii i Studiów Regionalnych UW</p> <p><i>W wystąpieniu przywołam literacką postać flaneura, jako przykład baczego obserwatora środowiska życia człowieka, w którego postać warto się wcielić będąc geografem, stając się wówczas - flaneurem geograficznym, włączającym się badawczo i posługującym się specyficzną aparaturą badawczą, m.in.: okularami geograficznymi oraz geograficznym aparatem słuchowym i doznaniowym. Przedstawię, na kilku przykładach, specyfikę tej formy (sposobu) odkrywania/poznawania miejsc życia, poprzez konstruktywne w nich bycie i celowe, nieśpieszne, uważne spacerowanie, określane jako flanowanie (flanerowanie). Połączone jest ono zarówno z geograficzną wieloaspektowością tematyczną, jak też z czułą percepcją i uważnością badacza oraz zazwyczaj -- z brakiem z góry wyznaczonej trasy badawczej, czy też szczegółowych założeń programu badawczego. Na paru przykładach zaprezentuję istotę, cele i wartości dydaktyczne</i></p>	<p>Budżet partycypacyjny jako narzędzie edukacyjne prof. UW dr Bożena Kicińska Wydział Geografii i Studiów Regionalnych UW</p> <p><i>Budżet partycypacyjny (znany też jako budżet obywatelski) od 2018 r. stał się w Polsce obowiązkowym elementem gospodarowania funduszami gmin będących miastami na prawach powiatu. Na obszarach wiejskich na podobnych zasadach funkcjonuje fundusz sołecki. Takie zarządzanie finansami służy włączaniu mieszkańców poszczególnych obszarów w decydowanie o przeznaczeniu części lokalnego budżetu. Budżet partycypacyjny można uznać za wartościowe narzędzie edukacyjne, zwłaszcza w szkołach ponadpodstawowych (osoby powyżej 13. roku życia mogą zgłaszać pomysły i głosować samodzielnie, młodsze – za pośrednictwem rodzica lub opiekuna prawnego). Szczególne znaczenie ma możliwość kreowania – choćby w niewielkim zakresie – własnego otoczenia. Już sam etap dyskusji na temat funkcjonowania znanego uczniom obszaru może prowadzić do wyrabiania umiejętności</i></p>	<p>Atrakcyjność i przydatność treści geograficznych w oczach 'cyfrowych tubylców' prof. UMK dr hab. Przemysław Charzyński, prof. UMK dr hab. Marcin Świtoniak Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMK dr Magdalena Urbańska X LO w Toruniu</p> <p><i>Edukacja jest kluczowa dla postępu społecznego. Aby zapewnić wysokiej jakości edukację, niezbędna jest cykliczna modernizacja programów nauczania. Celem tego artykułu jest identyfikacja tematów, które uczniowie z pokolenia „cyfrowych tubylców” oceniają jako praktyczne i wspierające zrozumienie mechanizmów przyczynowo-skutkowych. Metodą zastosowaną w pracy zastosowano metodę sondażu diagnostycznego (ankieta CAPI, przeprowadzona w dwóch ostatnich klasach szkół średnich. Formularz wypełniło łącznie 592 uczniów. Wyniki wskazują na zauważalną różnicę w ocenie tematów z dwóch części geografii. Zagadnienia związane z geografją fizyczną są zasadniczo postrzegane jako mniej istotne w codziennym życiu. Tematy z geografii społecznej są postrzegane natomiast jako bardziej praktyczne. To przekonanie wynika prawdopodobnie z faktu, że geografia społeczna zajmuje się zjawiskami społecznymi, ekonomicznymi i kulturowymi, z którymi uczniowie na co dzień obcuja i oferuje wgląd w kwestie, które są dla uczniów istotne</i></p>

	<p><i>tak rozumianego procesu i sposobu poznawania miejsc. Przytoczę też przykłady i podkreślę potrzeby oraz możliwości zastosowania geograficznego flanerowania podczas zajęć terenowych oraz projektów edukacyjnych ukierunkowanych na edukację regionalną i edukację geograficzną w ujęciu humanistycznym, zarówno szkolną, jak i akademicką.</i></p>	<p><i>dostrzegania różnych problemów, środowiskowych czy społecznych. Możliwość zaprojektowania mieszczących się w budżecie rozwiązań wybranych problemów to ważna lekcja kreatywności, dzięki której uczniowie mogą ćwiczyć wyszukiwanie przydatnych informacji i poznawać doświadczenia zdobyte na innych obszarach. Możliwość popularyzowania swojego projektu, poznawanie innych i samo głosowanie to dodatkowe cenne elementy tej – w sumie – nauki sprawczości i odpowiedzialnego funkcjonowania w społeczności danego obszaru. W referacie zostaną przedstawione wybrane przykłady projektów z budżetu partycypacyjnego, przyjętych ostatnio w Warszawie. Projekty te utworzono z myślą o poprawie lokalnych warunków funkcjonowania, są to zatem pomysły, które mogą być wartościową inspiracją w pracy dydaktycznej.</i></p>	<p><i>w kontekście np. ich przyszłości zawodowej. Wyniki sugerują, że uczniowie nie lubią tematów związanych z rozpoznawaniem i klasyfikacją obiektów. Zaobserwowano także różnice w ocenach w grupach podzielonych według płci. Dziewczeta oceniały nieco wyżej przydatność i atrakcyjność tematów z geografii fizycznej i niżej z działów geografii społeczno-ekonomicznej. W opinii autorów, opinie uczniów powinny być krytycznie ocenione przez twórców programów nauczania geografii z pokolenia „cyfrowych imigrantów” w celu aktualizacji niektórych tematów i przeformułowania treści, aby przejść od opisowego, opartego na faktach nauczania, które może nie przemawiać do pokolenia „cyfrowych tubylców”, w kierunku nauczania problemowego, które zachęca do krytycznego myślenia i w większym stopniu umożliwia ukazanie praktyczności geografii.</i></p>
<p>17:05 – 17:25</p>	<p>Przedstawianie stref krajobrazowych w dziełach malarskich i możliwości ich wykorzystania w edukacji geograficznej dr Bartosz Korinth Pracownia Dydaktyki i Ed. Geograficznej UG <i>Współczesne podejścia w nauczaniu geografii coraz bardziej koncentrują się na poszukiwaniu innowacyjnych metod dydaktycznych, które mogą wzbogacić proces kształcenia i zwiększyć zaangażowanie uczniów. W tym kontekście, malarstwo krajobrazowe, dzięki swojej zdolności do reprezentowania zarówno fizycznych cech środowiska, jak i jego kontekstów emocjonalnych oraz kulturowych, stanowi interesujące narzędzie do przekazywania wiedzy geograficznej. W niniejszym wystąpieniu poddano analizie 15 wybranych dzieł malarskich, które obrazują różne strefy krajobrazowe, takie jak lasy równikowe,</i></p>	<p>Nowe wyzwania w edukacji przestrzennej prof. UŁ dr hab. Elżbieta Szkurłat, dr Maria Adamczewska, dr Barbara Dziecioł-Kurczoba Pracownia Dydaktyki i Promocji Geografii UŁ <i>Kształcenie geograficzne podejmuje wiele istotnych zagadnień dotyczących współczesnego świata, których wspólnym mianownikiem jest przestrzeń. Edukacja przestrzenna jest nieodzownym elementem kształcenia geograficznego. Obecnie młodzież korzystając z powszechnie dostępnych technologii poznaje tę przestrzeń często w ten sposób, rezygnując z podejmowania samodzielnych obserwacji, czemu sprzyja też zmiana sposobu wychowywania dzieci i młodzieży (przebodźcowanie, spędzanie dużej ilości czasu w wirtualnej przestrzeni, ograniczenie kontaktów bezpośrednich,</i></p>	<p>Zmiany struktury poznawczych celów kształcenia w zakresie geografii w podstawach programowych obowiązujących w Polsce w okresie od 2009 do 2024 r. prof. UJK dr hab. Mirosław Mularczyk Instytut Geografii i Nauk o Środowisku, UJK <i>Po 1989 roku w Polsce przeprowadzono szereg reform, które miały na celu dostosowanie systemu edukacji do zmieniających się warunków społeczno-politycznych oraz gospodarczych. W edukacji geograficznej zaczęto kłaść większy nacisk na umiejętności analityczne, interpretację danych oraz korzystanie z narzędzi informatycznych i GIS niż na sam zasób wiedzy encyklopedycznej uczniów. Od 2009 r. w podstawach programowych treści kształcenia przedstawiane są nie tylko w postaci celów ogólnych, ale i w postaci celów szczegółowych wyrażonych czasownikami operacyjnymi. Umożliwia to weryfikację założeń teoretycznych podstaw programowych. Celem opracowania jest porównanie</i></p>

	<p>sawanny, pustynie, roślinność śródziemnomorska, stopy, lasy umiarkowane, tundrę i tajgę. Analiza skupia się na sposobach, w jakie te obrazy ilustrują różnorodność środowiskową, zmiany sezonowe oraz wpływ zmian klimatycznych, a także na aspektach symbolicznych i kulturowych związanych z przedstawionymi krajobrazami. Wnioski płynące z analizy sugerują, że malarstwo krajobrazowe może skutecznie wspierać nauczanie geografii, oferując wizualne i kulturowe konteksty, które ułatwiają zrozumienie i zapamiętywanie zagadnień związanych z różnorodnością i dynamiką środowiskową.</p>	<p>ograniczona aktywność fizyczna). Brak znajomości miejsc, otaczającej ich przestrzeni wpływa także na sposób odbioru najbliższego otoczenia i nadawania przestrzeni określonej wartości lub jej negowania. W wystąpieniu przedstawione zostaną wnioski z obserwacji prowadzonych podczas zajęć zrealizowanych z młodzieżą na terenie Łodzi w roku szkolnym 2023-24. Wyzwaniem współczesnej szkoły staje się takie zaprojektowanie zajęć by uczniowie angażowali się w poznawanie i dostrzeganie wartości przestrzeni, relacji w środowisku geograficznym w sposób bezpośredni i potrafili wykorzystać w tym celu nowoczesne technologie.</p>	<p>i ocena struktury poznawczych celów kształcenia (wymagań szczegółowych) zamieszczanych w podstawach programowych do geografii, ogłaszanych w rozporządzeniach odpowiednich ministrów, w ramach kolejnych reform systemu edukacji W Polsce. Do określenia struktury wziętych pod uwagę celów wykorzystano zmodyfikowaną taksonomię B. Niemierki.</p>
<p>17:25 – 17:45</p>	<p>Współczesne wyzwania edukacji krajoznawczej w kształceniu geograficznym mgr Piotr Cybul Instytut Prawa, Ekonomii i Administracji UKEN <i>Edukacja krajoznawcza pełni ważną rolę w kształceniu młodzieży szkolnej. Ze względu na swoje cele jest ona ściśle związana z kształceniem geograficznym w szkołach podstawowych oraz ponadpodstawowych, co potwierdzają zapisy w podstawach programowych. Brak jednolitej koncepcji edukacji krajoznawczej oraz zmiany pokoleniowe, doprowadziły do znaczącego spadku zainteresowania krajoznawstwem wśród społeczeństwa, a zwłaszcza młodzieży szkolnej. W efekcie zainteresowanie uczestnictwem w zajęciach pozalekcyjnych w ramach szkolnych kół krajoznawczo-turystycznych jest marginalne. Badania pozwalają zdiagnozować czynniki, które doprowadziły do takiego stanu, a ich uwzględnienie w procesie edukacji geograficznej może wpłynąć na wzrost zainteresowania krajoznawstwem szkolnym, jak i samą geografiją. Zmiany powinny być</i></p>	<p>Kształcenie w zakresie gospodarowania przestrzenią na poziomie szkół średnich mgr Janusz Górny I Liceum Ogólnokształcące im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu <i>Prawidłowe gospodarowanie przestrzenią jest istotne nie tylko ze względu na możliwość utrzymania bądź zaprowadzenia ładu przestrzennego, ale także z powodów przyrodniczych, społecznych i ekonomicznych. Przestrzeń w jej różnorodnych wymiarach, w tym w wymiarze kulturowym, stanowi otoczenie, w którym rozwija się człowiek – jakość tej przestrzeni zatem ma wpływ zarówno na całe społeczności jak i na indywidualne losy poszczególnych osób. Stąd kształcenie w zakresie racjonalnego gospodarowania przestrzenią powinno następować od najwcześniejszych etapów edukacji, a na kolejnych poziomach być pogłębiane. W szkołach średnich treści związane z kształtowaniem przestrzeni, w tym także te związane z krajobrazami, obecne są zarówno na poziomie podstawowym</i></p>	<p>Geografia szkolna oparta o rozwój kompetencji jako odpowiedź na szybkie tempo zmian na świecie mgr Katarzyna Dacy-Ignatiuk, mgr Małgorzata Gardner Zespół Szkół nr 1 w Tychach <i>Czy w publicznej szkole ponadpodstawowej istnieje przestrzeń do realizacji podstawy programowej w sposób problemowy, nakierowany na rozwój kompetencji? Autorki, nauczycielki geografii w szkole ponadpodstawowej, uważają, że nie tylko jest to możliwe, ale konieczne. W szerokich dyskusjach nad przyszłym kształtem polskiej edukacji coraz częściej pojawiają się propozycje nowych przedmiotów szkolnych, jak edukacja klimatyczna, czy globalna - choć tematyka ta związana jest ściśle z polem badań nauk geograficznych i jest reprezentowana od dawna w podstawie programowej z tego przedmiotu. Geografia, dzięki swojej interdyscyplinarności, ma wszelkie do tego predyspozycje. A jednak coś nie działa. Co? Autorki w swoim wystąpieniu próbują odpowiedzieć na to pytanie, odnosząc się do własnych obserwacji i doświadczeń z wieloletniej pracy w szkole.</i></p>

	<p>wieloaspektowe i muszą obejmować m.in. dostosowanie metod nauczania i form działalności krajoznawczej do potrzeb i zainteresowań młodszych pokoleń. Należy także skupić się na odpowiednim przygotowaniu przyszłych nauczycieli geografii do realizacji krajoznawstwa w szkołach. Jednak wypracowanie i wdrożenie spójnej koncepcji, która zmieni w społeczeństwie postrzeganie edukacji krajoznawczej, stanowi wyzwanie dla edukacji geograficznej na wszystkich poziomach.</p>	<p>i rozszerzonym. Kluczową rolę odgrywają jednak nie tylko zapisy podstawy programowej, ale także możliwości i zainteresowania uczniów oraz świadomość nauczycieli i ich zaangażowanie w przedstawienie znaczenia przestrzeni w życiu społeczeństw. Cel jakim jest uświadomienie uczniom znaczenia aspektów przestrzennych w ich dorosłym życiu można osiągnąć różnorodnymi sposobami, które w dużej mierze zależą od lokalnych uwarunkowań i miejsca, w którym znajduje się szkoła.</p>	
<p>17:45 – 18:05</p>	<p>Wybrane aspekty umiędzynarodowienia w procesie kształcenia studentów geografii dr Małgorzata Cichoń Laboratorium Dydaktyki Geografii i Badań Edukacyjnych UAM</p> <p><i>W dobie kryzysów środowiskowych, migracyjnych i kulturowych od współczesnych uczelni wyższych oczekuje się edukacji na rzecz globalnego obywatelstwa, czy zrównoważonego rozwoju. Absolwenci oprócz wiedzy merytorycznej powinni posiadać m.in. kompetencje językowe czy międzykulturowe. To oznacza proces internacjonalizacji uczelni. W literaturze istnieje podział na „umiędzynarodowienie za granicą” i „umiędzynarodowienie w kraju”. Celem referatu jest przedstawienie wybranych aspektów „Internationalization at Home” wśród studentów geografii WNGIG UAM ze szczególnym uwzględnieniem projektu DITE (Diverse Internationalisation of Teacher Education).</i></p>	<p>Geografia i edukacja klimatyczna mgr Anna Bobińska Laboratorium Dydaktyki Geografii i Badań Edukacyjnych UAM</p> <p><i>Zmiana klimatu i kryzys środowiskowy stają się coraz bardziej widoczne. Poważnym wyzwaniem staje się więc poznanie mechanizmów tych procesów w celu ich dokładnego monitorowania i prognozowania możliwych zagrożeń oraz współdziałanie w zakresie opracowania scenariuszy postępowania w sytuacjach ich wystąpienia. Są to podstawowe zadania współczesnej geografii, dzięki której uczeń poznaje zróżnicowanie środowiska przyrodniczego, społeczno-gospodarczego i kulturowego, głównych zjawisk i procesów, uwarunkowań i konsekwencji oraz identyfikuje relacje między poszczególnymi elementami tych środowisk, zarówno w skali lokalnej, regionalnej, krajowej, jak i globalnej.</i></p> <p><i>W referacie zostaną omówione różnorodne podejścia do nauczania zagadnień związanych ze zmianą klimatu w ramach geografii, w tym znaczenie interdyscyplinarności oraz zaangażowania społeczeństwa w działania edukacyjne.</i></p>	<p>Geografia w programie Matury Międzynarodowej – czy można zaczerpnąć dobre praktyki? dr Bartłomiej Kopaczyński</p> <p>II LO im. Mikołaja Kopernika w Lesznie z Oddziałami Dwujęzycznymi i Międzynarodowymi</p> <p><i>Program Matury Międzynarodowej (ang. International Baccalaureate Diploma Program) jest realizowany w polskich szkołach już od 1993 roku. Jednym z popularniejszych przedmiotów realizowanych przez polskie szkoły jest geografia. Autor chciałby krótko przedstawić główne cechy omawianego programu, który od 2017 roku prowadzony jest wg nowej podstawy, tzw. Geography Guide. Następnym będzie próba odpowiedzi na pytanie: Czy można z programu geografii IB zaczerpnąć dobre praktyki w celu wprowadzenia do polskiego programu? Temu zagadnieniu poświęcona jest główna część pracy. W zamyśle autora warto rozważyć zapożyczenie dwóch aktywności (formy) związanych z egzaminami maturalnymi. Po pierwsze wprowadzenie dłuższej formy pisemnej w postaci np. geograficznej rozprawki (ang. geographic essay) na egzaminie maturalnym, która pozwoliłaby na sprawdzenie uczniowskich umiejętności analizy i dyskusji. Warto wspomnieć, że podobne rozwiązania stosowane są na egzaminie z historii i WOSu. Drugą i zarazem trudniejszą (wg autora) do wprowadzenia</i></p>

		<p>Ważnym elementem analizy będzie także ocena wpływu edukacji klimatycznej na świadomość ekologiczną i postawy prośrodowiskowe uczniów, co stanowi podstawę do kształtowania przyszłych liderów w zakresie ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.</p>	<p>dobrą praktyką jest branie pod uwagę pisemnego raportu z przeprowadzonych jednych zajęć terenowych do całościowej oceny maturalnej w postaci procentu. Zagadnienie to zostanie omówione szczegółowo w pracy. Oba elementy są od początku częścią matury z geografii w programie IB i działają w światowej skali. Nie są pozbawione słabości, niemniej pozwalają na szerszą ocenę umiejętności uczniów po szkole średniej.</p>
18:15 – 18:45	Dyskusja i podsumowanie – Aula B. Krygowskiego		
19:00	Kolacja		
20:00	Zebranie Komisji Edukacji Geograficznej		

PROGRAM KONFERENCJI

19.10.2024 r. (sobota)

Warsztat I (10:00-11:30, 12:00-13:30), s. L108	
Tytuł	Wirtualna rzeczywistość jako narzędzie dydaktyczne w geografii i gospodarce przestrzennej
Opis	Warsztat poświęcony będzie zapoznaniu uczestników z wybraną gamą oprogramowania i sprzętu do wirtualnej rzeczywistości. Pokazane zostaną zarówno wirtualne wycieczki terenowe jak i możliwości interaktywnego tworzenia modeli planistycznych w środowisku wieloosobowej ko-kreacji. Warsztaty przeznaczone są dla wszystkich osób niezależnie od stopnia doświadczenia i znajomości technologii. Intensywność doświadczeń zostanie dostosowana do indywidualnych możliwości i preferencji uczestników. Przewidujemy też dyskusję nad możliwościami wykorzystania VR w dydaktyce.
Informacja o prowadzącym	dr hab. Michał Rzeszewski, prof. UAM Profesor nadzwyczajny na WGSEiGP UAM. Jego badania obejmują przede wszystkim cyfrową geografie i zawarte w niej technologie; opierają się na interakcjach człowiek-komputer i filozofii technologii. Pracuje nad opracowaniem partycypacyjnych narzędzi mapowania w celu zwiększenia zaangażowania społeczeństwa w procesy planowania przestrzennego.
Warsztat II (10:00-11:30), s. 17	
Tytuł	Realizacja zajęć terenowych w aplikacji ArcGIS Field Maps
Opis	Aplikacja ArcGIS Field Maps to jedna z aplikacji outdoor od Esri, która pozwala praktycznie wykorzystać narzędzia GIS podczas zajęć terenowych. Aplikacja ta umożliwia mapowanie terenu (np. okolicy szkoły, parku, tworzenie mapy wycieczki), a także wyświetlanie bieżącej lokalizacji urządzenia mobilnego, dodawanie załączników (np. zdjęć), wykonywanie pomiaru długości, powierzchni czy nawigację. Warsztaty będą obejmowały przygotowanie mapy na urządzenia mobilne, wyjście w teren, a także analizę zebranych danych, co pozwoli na pełne poznanie możliwości narzędzia. Warsztaty poprowadzi Zespół Edukacji Esri Polska.
Informacja o prowadzącym	mgr Dominika Binięda Z wykształcenia geodeta i geoinformatyk. Od dwóch lat związana z Zespołem Edukacji w firmie Esri Polska, w której pełni rolę opiekuna Programu "ArcGIS w Szkole". Pasjonatka narzędzi GIS oraz ich praktycznego wykorzystania - prowadzenie warsztatów to jedna z ulubionych części jej pracy.

Warsztat III (12:00-13:30), s. 18

Tytuł	Geografia i grywalizacja - jak angażować uczniów poprzez gry edukacyjne?
Opis	W dobie cyfryzacji i rosnącej popularności gier komputerowych, grywalizacja staje się coraz bardziej skutecznym narzędziem w edukacji. Warsztat ma na celu pokazanie, jak można wykorzystać elementy gier do nauczania geografii, aby zwiększyć zaangażowanie i motywację uczniów.
Informacja o prowadzącym	mgr Paweł Błażej Doradca metodyczny nauczycieli geografii szkół podstawowych Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Poznaniu. Nauczyciel geografii i przyrody w Szkole Podstawowej im. Gen. J. Dowbora Muśnickiego w Lusowie. Prywatnie podróżnik.

Warsztat IV (12:00-13:30), s. 19

Tytuł	Czego i jak mamy uczyć w szkole podstawowej? Cele edukacji geograficznej oczami absolwentów a zapisy w Podstawie Programowej.
Opis	Założeniem warsztatów jest podjęcie próby określenia celów i doboru treści edukacji geograficznej w szkole podstawowej przydatnych w dalszym kształceniu i życiu pozaszkolnym. Punktem wyjścia będą wyniki ankiet, w których ankietowani ocenią przydatność kompetencji uzyskanych na lekcjach geografii w ich współczesnym życiu, zwłaszcza w świetle globalnych zmian i kształtujących je trendów. Wyniki te pozwolą spojrzeć na cele edukacji geograficznej z różnych perspektyw, ponieważ wśród ankietowanych będą absolwenci szkół podstawowych i gimnazjów, zarówno nadal uczący się, jak i już aktywni na rynku pracy.
Informacja o prowadzącym	mgr Maria Figa Nauczycielka geografii i języka niemieckiego; współautorka podręczników i materiałów dydaktycznych dla wydawnictwa MAC Edukacja. Egzaminator maturalny z geografii. Współpracowała z Centralną Komisją Egzaminacyjną w projekcie „Budowa banków zadań” oraz z Instytutem Badań Edukacyjnych, m.in. w zakresie tworzenia i wykorzystania narzędzi dydaktycznych. Autorka artykułów z zakresu dydaktyki geografii (m.in. w czasopiśmie „Geografia w szkole”), współautorka podręcznika do edukacji regionalnej „Ziemia Podkrakowska – moja mała ojczyzna”. Realizatorka projektów i uczestniczka seminariów dydaktycznych w międzynarodowych programach edukacyjnych, w tym Erasmus+. mgr Dominik Marszał Nauczyciel geografii; współautor serii podręczników i ćwiczeń dla wydawnictwa MAC Edukacja. Współpracował z Centralną Komisją Egzaminacyjną w projekcie „Budowa banków zadań”. Współpracuje z Instytutem Badań Edukacyjnych, w tym jako ekspert w Międzynarodowym Badaniu Wyników Nauczania Matematyki i Nauk Przyrodniczych. Autor artykułów oraz licznych materiałów dydaktycznych i edukacyjnych z zakresu edukacji przyrodniczej. Koordynator i uczestnik szkolnych mobilności edukacyjnych w ramach programu Erasmus+.

Warsztat V (10:00-11:30), s. 20

Tytuł	Warsztat pracy nauczyciela z wykorzystaniem sztucznej inteligencji
Opis	Warsztaty to praktyczne wykorzystanie aplikacji wykorzystujących sztuczną inteligencję. Będzie to przegląd i praktyczne wykorzystanie kilku aplikacji. Na zajęciach przygotujemy scenariusz lekcji, karty pracy, opracujemy projekt edukacyjny, karty pracy, grafiki i prezentacje multimedialne.
Informacja o prowadzącym	mgr Dorota Czech-Czerniak Doradca metodyczny ODN w Poznaniu z przedmiotu informatyka. Nauczycielka informatyki i matematyki w Samorządowej Szkole Podstawowej nr 6 im. Jana Pawła II we Wrześni. Pasjonatka wykorzystania nowoczesnych technologii w edukacji.

Warsztat VI (12:00-13:30), s. 20

Tytuł	Narzędzia AI w pracy nauczyciela geografii
Opis	<ol style="list-style-type: none">1) Dowiedz się jak działają modele językowe LLM takie jak GPT-4, Claude, Gemini i wykorzystaj w pełni możliwości aplikacji chat GPT, która umożliwia analizę dokumentów i obrazów, a także generowanie treści tekstowych i graficznych.2) Oszczędzaj swój czas – zobacz jak z pomocą AI możesz błyskawicznie przeszukiwać najnowsze artykuły naukowe i popularnonaukowe na temat geografii. Bez przeszkód korzystaj z zagranicznych źródeł dzięki możliwościom modeli językowych, które potrafią przetłumaczyć dowolne treści na język polski.3) Zobacz jak tworzyć podsumowania, tabele, wykresy i zapisz je w dowolnej formie np. jako dokument Excel albo txt.4) Wykorzystaj sztuczną inteligencję, aby stworzyć testy dostosowane do wieku twoich uczniów w oparciu o rzetelne źródła wiedzy.5) Naucz się tworzyć efektowne wykresy i diagramy dzięki połączeniu chata GPT z innymi zewnętrznymi narzędziami.6) Zobacz jak możesz umożliwić swoim uczniom pracę z tekstem źródłowym automatycznie tworząc unikalne teksty na podstawie najnowszej wiedzy dostępnej w Internecie.7) Stwórz wirtualnego asystenta za pomocą chat gpt, który potrafi wyszukiwać informacje we wskazanych przez ciebie dokumentach. - stwórz asystenta dla swoich uczniów, aby mogli przygotować się do sprawdzianów w oparciu o wskazane przez ciebie dokumenty źródłowe.
Informacja o prowadzącym	mgr Darek Kacban - programista, trener - twórca aplikacji opartych na sztucznej inteligencji. mgr Marcin Kończewski - nauczyciel, blogger, innowator. Darek i Marcin razem przeszkolili kilkuset nauczycieli z zakresu sztucznej inteligencji. Wspólnie tworzą startup Educreator, który pomaga nauczycielom wykorzystać jeszcze więcej możliwości AI w swojej pracy.